

[Forsvarsministeren.]

det videre samarbejde, som det nordatlantiske råd vedtog på sit møde den 26. september 1950 i New York. Disse hovedretningslinier var et direktiv til militærkomiteen og forsvarskomiteen for udarbejdelsen af planer om oprettelsen snarest muligt af en fælles forsvarsstyrke i Europa under enhedskommando og med vesttysk deltagelse. Komiteerne skulle endvidere fremsætte forslag til sådanne ændringer i Atlantpagtorganisationen, som måtte være hensigtsmæssige i forbindelse hermed. Det vil erindres, at de udtalelser, som den daværende udenrigsminister på den daværende regerings vegne havde fremsat i det nævnte råds møde den 26. september, blev godkendt af det høje ting — bl. a. med støtte fra de to nuværende regeringspartier — i en dagsorden af 18. oktober 1950. I samme dagsorden tilsagde tinget den daværende regering sin støtte til dens fortsatte bestræbelser på i samarbejde med de øvrige Atlantmagter at virkeliggøre Den nordatlantiske Traktats eneste formål: at sikre freden.

Det er faldet i den nuværende regerings lod at fuldføre Danmarks medvirken i den ved mødet den 26. september i fjor indledede, meget afgørende fase af Atlantsamarbejdet. Denne fase, kan man sige, blev afsluttet med vedtagelserne i Bruxelles den 18.—19. december 1950, de vedtagelser, som regeringen på Danmarks vegne har tiltrådt under forudsætning af rigsdagens senere tilslutning. Det er dette skridt, som regeringen søger godkendelse af ved det her forelagte forslag til rigsdagsbeslutning, efter at sagen har været til behandling i det udenrigspolitiske nævn og dær fået tilslutning fra et flertal.

Ved den føromtalte forhandling her i tinget i oktober havde den daværende udenrigsminister lejlighed til gentagne gange at fremhæve, at Danmarks tilslutning til direktivet af 26. september var en naturlig konsekvens af vor tilslutning til Atlantpagten. Alle de dermed forbundne problemer blev ved den lejlighed så grundig debatteret, at jeg i dag skal afholde mig fra at fremkomme med yderligere bemærkninger til dette det principielle grundlag for det forslag, regeringen i dag fremsætter. Jeg skal indskrænke mig til for mit vedkommende at udtale, at den stedfundne udvikling i Atlantpagtsamarbejdet er ganske logisk og i nøje overensstemmelse med, hvad man fra begyndelsen har kunnet forudse. Arbejdet har i det første år naturligt drejet sig om planlægningen, hvorunder man har gjort sig

hovedlinien for dette nordatlantiske områdes forsvar klar, har gjort op, hvilke styrker der vil kræves, og hvilke kommandoorganisationer der vil være hensigtsmæssige, og i konsekvens heraf gjort sine indstillinger om de videre forholdsregler, som medlemslandene bør tage, for at resultatet af samarbejdet kan føres fra papiret ud i livet. Når man derunder har ment det nødvendigt allerede fra fredstid at oprette en fælleskommando over visse af Atlantpagtstyrkerne, må dette ses som et resultat bl. a. af de erfaringer, man i de forrige verdenskrige har gjort med hensyn til vanskeligheden ved, når først krigen er en kendsgerning, at gennemføre en effektiv operativ fælleskommando over styrker fra flere nationer. Men beslutningen må også ses på baggrund af den aktuelle udenrigspolitiske situations alvor. Det vil således erindres, at den kritiske udvikling i Korea efter de kinesiske troppers intervention i stor stil bragte afgørende fart i forhandlingerne i Atlantpagtkomiteerne, hvor arbejdet en overgang kun gjorde små fremskridt som følge af forskelligheder i opfattelsen af formen for Vesttysklands medvirken. I stedet for at uddybe dette problem nærmere skal jeg tillade mig at komme ind på den nu foreliggende situation, der ligesom fandt sin understregning ved general Eisenhowers besøg her i landet, og de deraf følgende perspektiver for Danmarks vedkommende.

Under forhandlingerne den 17. oktober i fjor her i tinget fastslog den daværende udenrigsminister, at den vigtigste opgave for de danske styrker altid måtte være at forsvare selve Danmark. Hvis Danmark skulle medvirke til oprettelse af en fælles hær, må denne være en garant også for Danmarks forsvar. Den daværende udenrigsminister udtalte endvidere, at det er en selvfølge, at regeringen vil arbejde for, at der ved den endelige udformning af planen bliver taget hensyn ikke blot til den fælles interesse: at sikre freden i hele det nordatlantiske område, men tillige til Danmarks særlige interesser. Nu da denne endelige udformning af planen er bragt et stort skridt videre, uden dog i detaljer at være gennemført, ligger det da nær at spørge, om dette hensyn til Danmarks særlige interesser er taget.

For at besvare dette spørgsmål vil det være nødvendigt for mig kort og i meget store linier at komme ind på visse strategisk betonedede betragtninger. Nu er det imidlertid sådan, at det militærtekniske indhold af dokumenter, som vedtages i Atlantpagtråd og -komiteer ifølge sagens natur er behæftet